

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

**НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

“НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ”

15-17 квітня 2015 року

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ**

**“НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ”**

Тези доповідей надруковано у авторській редакції.

Відповідальна за випуск: Кава Т.В.

15-17 квітня 2015 року

Підписано до друку 12.05.2015
Ум друк.арк. 5. Тираж 80 прим.

©МОВ КНТУ, м. Кіровоград, пр-кт Університетський, 8
Тел. (0522) 55-10-49

м. Кіровоград

Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів "Новітні технології агропромислового виробництва України". – Кіровоград: КНТУ, 2015. – 80 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова – Левченко О.М., д-р екон. наук, проф., проректор з наукової роботи Кіровоградського національного технічного університету.

Заступник голови – Мостіпан М.І., канд. біол. наук, зав. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету.

Відповідальний секретар – Кулик Г.А., канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету.

Члени оргкомітету:

Топольний Ф.П., д-р біол. наук, проф. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Сало Л.В., канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Семеняка І.М., канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства, заступник директора з наукової роботи Кіровоградського інституту агропромислового виробництва НААН;

Григор'єв М.І., канд. с.-г. наук, ст. викл. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Андрієнко О.О., канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Шестерняк Н.М., керівник МОВ Кіровоградського національного технічного університету;

Кава Т.В., фахівець I категорії відділу МОВ Кіровоградського національного технічного університету.

Головний редактор:

Мостіпан Микола Іванович – канд. біол. наук, доц., зав. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету.

Заступник головного редактора:

Топольний Федір Пилипович – д-р біол. наук, проф. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету.

Редакційна колегія:

Кулик Галина Андріївна – канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Семеняка Ігор Миколайович – канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства, заступник директора з наукової роботи Кіровоградського інституту агропромислового виробництва НААН;

Сало Лариса Віталіївна – канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Резніченко В.П., канд. с.-г. наук, доц. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету;

Трикіна Н.М., викл. кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету.

Відповідальна за випуск: Кава Т.В.

Збірник містить тези доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів "Новітні технології агропромислового виробництва України", що відбулась 15-17 квітня 2015 року на базі кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету. Розрахований на науковців, фахівців агропромислового виробництва, викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів.

Матеріали збірника публікуються у авторській редакції.

© Колектив авторів, 2015
© МОВ КНТУ, 2015

ЗМІСТ

<i>О.С. Шангар, О.В. Сидякіна</i> <i>ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ ТОМАТУ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ</i> <i>В УМОВАХ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....</i>	<i>6</i>
<i>А.В. Нижеголенко, О.В. Сидякіна</i> <i>УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО СЕЛЕКЦІЇ</i> <i>КОМПАНІЇ "НПЦ-ЛЕМБКЕ".....</i>	<i>9</i>
<i>В.В. Масюков, О.В. Сидякіна</i> <i>ВПЛИВ ГІБРИДНОГО СКЛАДУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ПЛОДІВ</i> <i>ОГІРКА ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ.....</i>	<i>12</i>
<i>І.М. Сахно, О.В. Сидякіна</i> <i>ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ КАПУСТИ БРОКОЛІ.....</i>	<i>16</i>
<i>В.Ф. Дворецький, А.О. Кувшінова, В.В. Гамаюнова</i> <i>ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ДЛЯ ЖИВЛЕННЯ</i> <i>СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР.....</i>	<i>18</i>
<i>О.В. Дьомін, Є.С. Ткачова, В.В. Гамаюнова</i> <i>ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ</i> <i>В ЗОНІ СТЕПУ УКРАЇНИ.....</i>	<i>21</i>
<i>О.Ш. Іскакова, Д.М. Чернов, В.В. Гамаюнова</i> <i>ОКУПНІСТЬ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ</i> <i>ВНЕСЕННЯ ПІДКАРТОПЛЮЗА ВИРОЩУВАННЯ НА КРАПЛИННОМУ</i> <i>ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ТА СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ</i> <i>ВИКОРИСТАННЯ БУЛЬБ.....</i>	<i>24</i>
<i>М.А. Ключник, О.А. Коваленко</i> <i>ОБРОБКА БІОПРЕПАРАТАМИ НАСІННЕВОГО МАТЕРІАЛУ</i> <i>ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....</i>	<i>28</i>
<i>І.С. Москва, В.В. Гамаюнова</i> <i>ЗАЛЕЖНІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ РИЖІЮ ЯРОГО</i> <i>ВІД ОБРОБКИ НАСІННЯ ТА РОСЛИН БІОЛОГІЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ</i> <i>НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.....</i>	<i>30</i>
<i>С.М. Склярєнко</i> <i>ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА ВИРОБНИЧОЇ СИСТЕМИ</i> <i>CLEARFIELD У ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ.....</i>	<i>34</i>
<i>А.А. Салахутдінова</i> <i>ВПЛИВ ҐУМІФІЛДУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ</i> <i>В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ.....</i>	<i>36</i>
<i>А.В. Бука</i> <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДОБРИВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОЇ</i> <i>В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ.....</i>	<i>37</i>
<i>В.Ю. Кулакевич</i> <i>ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ</i> <i>СОРТУ ЕПОХА ОДЕСЬКА.....</i>	<i>42</i>
<i>Г.В. Овсян</i> <i>ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ ЕКО-РІСТ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ.....</i>	<i>43</i>

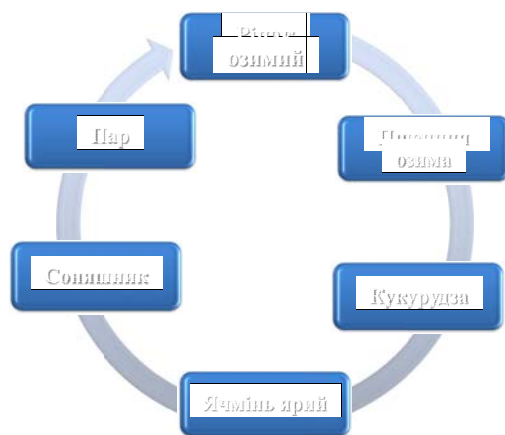

Рисунок 2 – Місце ріпаку озимого у сівозміні підприємства

До переваг гібриду Ксенон слід віднести сильну резистентність до фомозу, інтенсивне бічне розгалуження, стійкість до вилягання і розтріскування стручків, добру зимостійкість і здатність до швидкої регенерації. У демонстраційних посівах Розівської дослідної станції інституту сільського господарства степової зони НААН України у 2014 р. він сформував урожайність насіння на рівні 37,9 ц/га, що на 1,4 ц/га або 3,8% вище, порівняно з гібридом Шерпа.

Гібрид Абакус характеризується високою стійкістю до переростання рослин восени, придатністю до різних строків сівби, високими темпами росту навесні, формуванням добре розвинутої кореневої системи і бічних стебел, раннім дозріванням. Також до переваг гібриду Абакус слід віднести слабку потребу у застосуванні регуляторів росту. У демонстраційних посівах 2014 р. даний гібрид ріпаку озимого показав один з найкращих рівнів урожайності насіння – 39,0 ц/га, що на 1,1-2,5 ц/га або 2,9-6,8% більше, порівняно з вищезазначеними гібридами селекції компанії «НПЦ-Лембке».

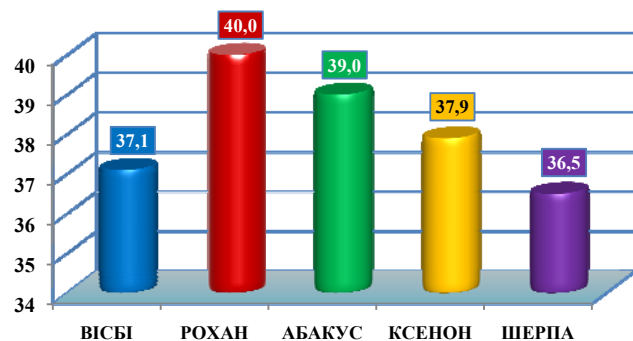

Рисунок 3 – Урожайність гібридів ріпаку озимого «НПЦ-Лембке» в демонстраційних дослідях у 2014 р., ц/га

Найкращим чином у демонстраційних посівах Розівської дослідної станції інституту сільського господарства степової зони НААН України проявив себе гібрид ріпаку озимого Рохан – гібрид нового покоління, який характеризується дуже високою зимостійкістю і посухостійкістю. Як і інші гібриди компанії «НПЦ-Лембке» він здатний до швидкого відновлення вегетації і інтенсивного бічного розгалуження. Характерною особливістю гібриду Рохан є потужний розвиток кореневої системи, яка дозволяє одержувати вологу й елементи живлення зі значних глибин ґрунту. Про високу засвоювальну здатність поживних речовин, і насамперед азоту, свідчить темно-зелене забарвлення листового апарату. У 2014 р. гібрид Рохан сформував урожайність насіння на рівні 40,0 ц/га, що є максимальним значенням у закладених демонстраційних посівах.

Таким чином, гібриди ріпаку озимого селекції компанії «НПЦ-Лембке» у демонстраційних посівах Розівської дослідної станції інституту сільського господарства степової зони НААН України у 2014 р. показали високий рівень урожайності насіння. Найкращою мірою зарекомендували себе гібриди Абакус і Рохан, сформована ними врожайність насіння становила відповідно 39,0 і 40,0 ц/га.

Список літератури

1. Сіємо ріпак: гібриди чи сорти? – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.zernoua.info/discussions/10.html>.
2. Костенко Н. П. Продуктивність та адаптивність сортів і гібридів ріпаку озимого (*Brassica napus L.*) / Н. П. Костенко // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2011. – №2. – С. 23-26.

УДК: 635.63:631.234:631.527.5

ВПЛИВ ГІБРИДНОГО СКЛАДУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ПЛОДІВ ОГІРКА ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ

В.В. Масюков¹, О.В. Сидякіна²

Огірок (*Cucumis sativus L.*) – однорічна рослина сімейства гарбузові (*Cucurbitaceae*), впродовж одного періоду вегетації проходить весь цикл розвитку – від сівби до дозрівання насіння. Огірок – найцінніший з усіх дієтичних продуктів, його споживають у свіжому вигляді, у складі різноманітних салатів, його солять і маринують. Він на 95-98% складається з води, отже, містить мінімум калорій. Але і відсотки, що залишилися, не даремні – огірок є джерелом цінних лужних солей, які здатні уповільнювати процеси старіння і утворення каменів в нирках і печінці. За це огірок називають санітаром організму [1].

Огірок містить цукор, білок, вітаміни В₁, В₂, С, каротин, хлорофіл, фолієву кислоту, калій, фосфор, залізо, натрій, магній, хлор, марганець, цинк, мідь, хром і навіть срібло. В огірках містяться корисні і легкозасвоювані сполуки йоду: вчені вважають, що регулярне вживання огірків в їжу покращує роботу щитовидної залози, серця і судин. Огірки містять багато клітковини, тому відмінно покращують

¹ студент, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

² канд. с.-г. наук, доцент, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

перистальтику кишечника, а також очищають від зайвого холестерину стінки судин. Завдяки великому вмісту калію огірки відмінно виводять з організму зайву рідину, знімають набряки, знижують артеріальний тиск, мають легкий послаблюючий ефект. Сік огірка попереджає перехід вуглеводів в жири і зупиняє відкладення солей. Завдяки низькій калорійності огірок – ідеальний продукт для тих, хто бажає позбавитися від зайвої ваги. Огірки, всупереч поширеній думці, збуджують апетит і збільшують кислотність шлункового соку, тому ними не можна захоплюватися людям, які страждають гастритом з підвищеною кислотністю, а також виразковою хворобою.

Огірок розповсюджений по всій території України. Він посідає перше місце за площами в захищеному ґрунті. Найбільші площі розташовані в Дніпропетровській – 3158,11 га, Київській – 3019,14 га, Одеській – 2991,01 га, Черкаській – 2546,39 га та Херсонській областях – 2484,41 га [2].

Площі під цю культуру стабільно зростають, оскільки продукція огірка має високий попит на ринку. Її вирощування в спорудах закритого ґрунту дає можливість забезпечувати ринок продукцією впродовж усього року за досить високих показників рентабельності. Тому впровадження нових технологій для отримання стабільних і високих врожаїв огірка є актуальним завданням сьогодення. Одним з елементів інтенсифікації технології виробництва є вирощування сучасних високопродуктивних гібридів. Компанія «Nunhems» («Bayer Corp.») займається селекцією овочевих культур, у тому числі й огірка закритого та відкритого ґрунту. Одним із завдань, які перед собою ставить компанія, є створення нових, більш продуктивних гібридів, які будуть ефективно використовувати умови вирощування і формувати високу врожайність з високими показниками якості.

Дослідження по визначенню продуктивності гібридів огірка проводили впродовж 2014 року в умовах закритого ґрунту селекційно-випробувальної станції «Nunhems» («Bayer Corp.»), розташованої в місті Каховка, Каховського району, Херсонської області. Досліджували такі гібриди: Akilina F1, Barvina F1, Bettina F1, Director F1 і Nemo F1.

Площа дослідних ділянок становила 15 м², повторність – чотириразова. Схема розміщення рослин 0,3x1 м, густина стояння – 3,3 рослини на 1м².

Продукцію з кожної облікової ділянки поділяли на товарну і нетоварну частини відповідно до вимог діючого стандарту ДСТУ 3247-95 «Огірки свіжі. Технічні умови»[3]. Статистичний аналіз врожайних даних виконували методом дисперсійного аналізу за методикою Б. О. Доспехова [4] з використанням комп'ютерної програми "Agrostat" [5].

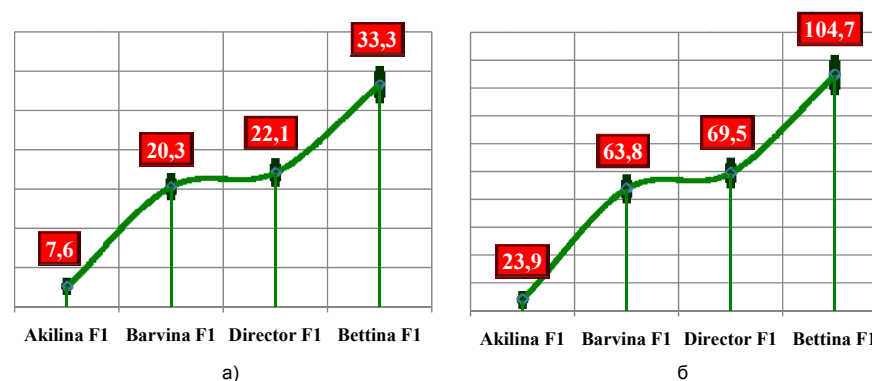
В плодах визначали вміст сухої речовини – методом висушування наважки, вміст вітаміну С – за Муррі, вміст цукрів – за Бертраном. Вміст мікроелементів в плодах визначали в лабораторії.

Результати проведених досліджень показали, що врожайність плодів огірка значною мірою залежала від добору гібридів. За абсолютно однакових умов вирощування гібриди, які вивчали у досліді, формували різний рівень урожайності плодів (табл. 1).

Таблиця 1 – Урожайність гібридів огірка в умовах закритого ґрунту, кг/м².

Гібрид	Урожайність за вибірками					Загальна врожайність
	1-5	6-10	11-15	15-20	21-25	
Akilina F1	1,5	6,6	12,3	13,7	5,2	39,4
Barvina F1	8,5	10,6	10,8	11,3	11,0	52,1
Bettina F1	6,2	12,1	13,9	16,6	16,2	65,1
Director F1	3,6	6,9	16,1	16,7	10,8	53,9
Nemo F1	2,4	5,0	8,3	10,4	5,7	31,8
HIP ₀₅ , кг/м ²						2,8

Загальна врожайність у досліді коливалась від 31,8 до 65,1 кг/м². Мінімальний її рівень забезпечив гібрид Nemo F1. Аналіз окремих вибірок дозволяє зробити висновок, що даний гібрид характеризується високою віддачею плодів у другій половині плодоношення. Так, якщо за перші 10 вибірок отримали 7,4 кг/м² (або 23,3% від загальної врожайності), то за наступні 15 вибірок – 24,4 кг/м² (76,7%). Урожайність плодів гібриду Nemo F1 за останні 5 вибірок перевищила рівень гібриду Akilina F1, хоча загальна врожайність останнього становила 39,4 кг/м² і виявилася вищою на 7,6 кг/м² або 23,9% (рис. 1).

Рисунок 1 – Приріст урожайності плодів огірка, порівняно з гібридом Nemo F1, в кг/м² (а) і % (б)

Гібриди Barvina F1 і Director F1 сформували значно вищий рівень урожайності – 52,1 і 53,9 кг/м² відповідно, що на 20,3-22,1 кг/м² або 63,8-69,5% перевищило гібрид Nemo F1. Різниця в урожайних даних гібридів Barvina F1 і Director F1 (1,8 кг/м²) знаходиться в межах помилки досліді (HIP₀₅ = 2,8 кг/м²), отже отримані результати можна вважати однаковими.

Максимальну у досліді врожайність плодів огірка сформував гібрид Bettina F1, причому як у загальній масі (65,1 кг/м²), так і за окремими вибірками, за виключення перших п'яти, де він дещо поступався гібриду Barvina F1.

Визначення товарності плодів показало, що усі гібриди мали високі її показники (98,4-99,0%). Найвищу товарність плодів забезпечив гібрид Bettina F1, дещо меншою вона виявилася у гібридів Director F1 і Nemo F1, мінімальною – у гібриду Akilina F1 (рис. 2).

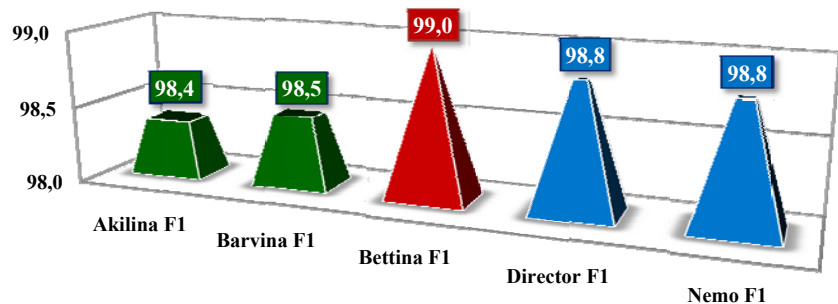

Рисунок 2 – Вплив гібридного складу на товарність плодів огірка, %

Сучасні наукові дослідження спрямовані не тільки на одержання високих і сталих врожаїв вирощуваних культур, дуже важливо, і особливо в овочівництві, отримувати продукцію високої якості, безпечну для споживання і збагачену на поживні речовини. Результати проведених нами досліджень показали, що найвищу кількість сухої речовини накопичували плоди гібридів Bettina F1 (4,49%), Director F1 (4,41%) та Barvina F1 (4,35%), найнижчим даний показник виявився у гібриду Nemo F1 (4,06%). Аналогічну закономірність між варіантами досліджуваного гібриду спостерігали і за вмістом у плодах вітаміну С. Мінімальну його кількість містили плоди гібриду Nemo F1 (10,4 мг/100 г), максимальну – плоди гібриду Bettina F1 (13,8 мг/100 г). За вмістом цукрів у плодах огірка гібрид Bettina F1 (2,38%) переважав інші досліджувані гібриди, де даний показник коливався в межах 1,98-2,31%. Найнижчий вміст цукрів у плодах слід відзначити у гібридів Nemo F1 і Akilina F1.

Таблиця 2 – Показники якості плодів огірка залежно від гібридного складу.

Гібрид	Вміст у плодах		
	сухої речовини, %	вітаміну С, мг/100 г	цукрів, %
Akilina F1	4,17	11,1	2,04
Barvina F1	4,35	12,6	2,24
Bettina F1	4,49	13,8	2,38
Director F1	4,41	13,4	2,31
Nemo F1	4,06	10,4	1,98

Таким чином, за результатами проведених досліджень для широкого впровадження у виробництво можна рекомендувати вирощування гібридів Bettina F1, Director F1 і Barvina F1, які показали високий рівень урожайності з відмінними показниками товарності та якості плодів.

Список літератури

1. Кравченко В. А. Огірок: селекція, насінництво, технології / В. А. Кравченко, О. В. Приліпка, Н. І. Янчук. – К.: ВД «Екмо», 2008. – 176 с.
2. Огурцы. Агрокарта посевных площадей. – Електронний ресурс, 2013. – Режим доступу: <http://ogirki.4sq.com.ua/ru/agromap2013.php>.
3. ДСТУ 3247-95 «Огірки свіжі. Технічні умови».
4. Доспехов Б. А. Методика полевого опыта / Б. А. Доспехов. – М.: Агропромиздат, 1985. – 616 с.

5. Ушкаренко В. О. Дисперсійний і кореляційний аналіз результатів польових дослідів / В. О. Ушкаренко, В. Л. Нікіщенко, С. П. Голобородько, С. В. Коковіхін. – Херсон: "Айлант", 2009. – 370 с.

УДК: 635.34.136:615

ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ КАПУСТИ БРОКОЛІ

І.М. Сахно¹, О.В. Сидякіна²

Капусту броколі вважають найціннішою серед капустяних овочевих культур. У таких країнах, як США, Японія, Канада, Англія, Франція, вона займає значні посівні площі і користується великою популярністю. В Україні капуста броколі, на жаль, є малопоширеною і недостатньо вивченою овочевою культурою, хоча в останні роки і намітилася тенденція до збільшення її посівних площ.

За хімічним складом (рис. 1) і поживною цінністю капуста броколі значно випереджає інші різновиди цвітної капусти. Вона містить у півтора рази більше білків, удвічі – мінеральних солей і вітаміну С і у 50 разів більше каротину.

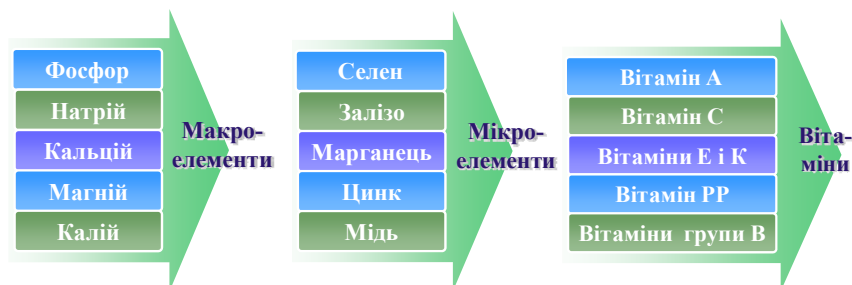

Рисунок 1 – Хімічний склад плодів капусти броколі

Капуста броколі містить дуже цінний білок, який за своїм амінокислотним складом не поступається білку яловичини, а наявність триптофану, лізину та ізолейцину наближає його до білка курячого яйця. У 100 г броколі міститься 3 г білків, що більше, ніж у будь-якому іншому різновиді капусти, і навіть у шпинаті. Окрім цього, 100 г броколі забезпечує добову потребу людини у вітамінах С і К та три чверті добової потреби у вітаміні А. За вмістом останнього капуста броколі поступається лише моркві.

Такий багатий біохімічний склад цієї цінної овочевої культури робить її незамінною в якості профілактичного і лікувального засобу. Вона відноситься до продуктів з високим вмістом клітковини (3%), а тому є високоєфективною у боротьбі з різними шлунковими патологіями. Споживання капусти броколі покращує процес травлення, заспокоює шлунок, підтримує необхідну кислотність, сприяє кращому засвоєнню поживних речовин, зменшує дію запальних процесів.

¹ студент, ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"² канд. с.-г. наук, доцент, ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"